

Sygn. akt VIII U 1437/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant p.o. prot. sąd. Kinga Pałubska

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2015 roku w Lublinie

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 23 czerwca 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala J. W. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o Emeryturach i Rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres od dnia 1 maja 2014 roku.

VIII U 1437/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., znak (...) odmówił J. W. przyznania emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) wskazując, że w związku z tym, że decyzją z dnia 26 kwietnia 1995 r. przyznano ubezpieczonej prawo do emerytury wcześniejszej od dnia 1 czerwca 1995 r. oraz decyzją z dnia 6 stycznia 2010 r. prawo do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego od dnia 1 listopada 2009 r. nie spełnia ona wymogów do obliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 w/w ustawy (decyzja k. 12 t. III a.e.).

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 23 lipca 2014 r. wniosła wnioskodawczyni J. W. wnosząc o jej zmianę i obliczenie emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podniosła ponadto, iż niniejsze prawo przysługuje jej niezależnie od tego, czy wcześniej złożyła wniosek o emeryturę wcześniejszą lub emeryturę po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego i w tym względzie powołała się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r. o sygnaturze I UK 345/13 (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 sierpnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni J. W., urodzona (...), po raz pierwszy z wnioskiem o emeryturę wystąpiła w dniu 5 kwietnia 1995 r. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 26 kwietnia 1995 r. przyznano jej prawo do emerytury, od ustania zatrudnienia tj. od dnia 1 czerwca 1995 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27 (wniosek o emeryturę k. 1-2v t. I a.e., decyzja k. 22 t. I a.e.)). Po nabyciu prawa do emerytury wcześniejszej wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy. J. W. kontynuuje zatrudnienie przez cały czas, również pracowała w dacie ukończenia 60 lat. (zeznania wnioskodawczyni k. 31 v., zaświadczenie k. 42 t. I a.e., zaświadczenie k.8 a.e).

W dniu 23 listopada 2009 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego (wniosek k. 1-5 t. II a.e). Decyzją z dnia 6 stycznia 2010 r. na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 listopada 2009 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (decyzja k. 19 t. II a.e.).

Z kolei w dniu 30 maja 2014 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przeliczenie emerytury według nowych zasad. Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił jej prawa do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (wniosek k. 2-5v t. III a.e., decyzja k. 12 t. III a.e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zeznań odwołującej J. W., przy czym stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, a strony różniły się, co do oceny prawnej przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie.

Odwołanie wnioskodawczyni J. W. zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie odwołująca J. W. domagała się wyliczenia emerytury w powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31.12.2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Przepis ten umożliwia zatem ustalenie wysokości świadczenia osobom spełniającym warunki do przejścia na emeryturę na starych zasadach (art. 27) według reguł obowiązujących dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (tj. na zasadach z art. 26), o ile osoby te kontynuowały ubezpieczenie emerytalne po osiągnięciu 60/65 lat życia i wystąpiły z wnioskiem o świadczenie po dniu 31 grudnia 2008 r., a emerytura obliczona w myśl art. 26 okaże się wyższa niż obliczona zgodnie z art. 53.

W niniejszej sprawie decyzją z dnia 26 kwietnia 1995 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., po rozpoznaniu wniosku z dnia 5 kwietnia 1995 r. przyznał odwołującej prawo do wcześniejszej emerytury od 1 czerwca 1995 r. tj. od ustania zatrudnienia. W dniu 23 listopada 2009 r., a więc po 31 grudnia 2008 r. wnioskodawczyni wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie i podjęcie wypłaty emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Organ rentowy wniosek ten uwzględnił. Decyzją z dnia 6 stycznia 2010 r. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 listopada 2009 r. tj. od miesiąca, w którym złożony został wniosek na podstawie art. 27 ustawy. W obecnym wniosku z dnia 30 maja 2014 r. ubezpieczona domagała się obliczenia wysokości emerytury w powszechnym wieku emerytalnym według zasad określonych w art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie, jak ustalił Sąd, od 1 czerwca 1995 r. odwołująca nieprzerwanie pozostaje w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) S.A. z siedzibą w L. w pełnym wymiarze

czasu pracy na podstawie umowy o pracę na stanowisku sprzątaczkki (zaświadczenie k. 8 t. III a.e.). Po ukończeniu 60 roku życia (tj. po dniu (...).r.) kontynuowała więc ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sformułowanie „kontynuowała ubezpieczenie” użyte w art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oznacza, że po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczony „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym) (por. wyrok SN z dnia 04.07.2013 r., II UZP 4/13, LEX nr 1342169).

Zdaniem organu rentowego, wniosek ubezpieczonej z dnia 30 maja 2014 r. nie zasługiwał na uwzględnienie, ponieważ osobie, której przyznano jakąkolwiek emeryturę obliczoną na dotychczasowych zasadach oraz wypłacono choćby za jeden miesiąc, nie przysługuje prawo zastosowania art. 55 ustawy emerytalno- rentowej i wyliczenia świadczenia według nowych zasad. Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić.

Rozstrzygając spór w przedmiotowej sprawie, przesądzić należało, czy osoba urodzona przed 01 stycznia 1949 r., która nabyła już prawo do emerytury obliczonej na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. na starych zasadach, ma prawo do obliczenia świadczenia według nowych zasad w myśl art. 26 w związku z art. 55 ustawy.

Emerytura na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach przysługiwała przed 1 stycznia 2013 r. (przed zmianą wynikającą z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r. poz. 637) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy osiągnęli powszechny, podstawowy wiek emerytalny wynoszący, co najmniej 60 lat dla kobiet, i wykazali okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Emerytura ta, obliczana jest według zasady określonej w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dla niektórych osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. przewidziana została, na zasadzie wyjątku i po spełnieniu określonych przesłanek możliwość obliczenia emerytury według wartości zgromadzonych składek, na zasadach określonych w art. 25 i 26 ustawy. Dotyczy to właśnie osób, które po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych, a z wnioskiem o emeryturę wystąpiły po dniu 31 grudnia 2008 r. Warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest ustalenie, że emerytura obliczona na podstawie art. 26 jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53, co jest możliwe w przypadku osób, które po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlegały ubezpieczeniom przez odpowiednio długi okres i osiągały wysokie przychody.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 listopada 2013 r., II UK 143/13 (lex 1399861) stwierdził, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając

warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po dniu 31.12.2008 r. (art.55). Sąd Najwyższy dalej zauważył, że skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad), ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego (nie jest „fakultatywne”). Sąd Najwyższy w orzeczeniu tym zwrócił również uwagę na istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestię dotyczącą tego czy obliczenie (na wniosek złożony po 31 grudnia 2008 r.) przez organ rentowy wysokości należnej emerytury według dotychczasowych ("starych") zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej), która jest niższa od prawidłowo obliczonej emerytury według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, ostateczne lub "dożywotnio" przekreśla prawo do otrzymywania należnej emerytury w korzystniejszej (wyższej) wysokości obliczonej według nowych zasad. Zdaniem tego Sądu organ rentowy powinien

(jest zobowiązany) obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 01.01.1949 r., spełniającemu warunki z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, który kontynuował ubezpieczenia

emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). Jak zaakcentował, korzystanie z możliwości obliczenia wyższej emerytury na podstawie art. 55 ustawy nie wymaga od ubezpieczonego podjęcia decyzji o wyborze jednej z możliwych i prawem przewidzianych metod obliczenia należnej mu emerytury, która przysługuje mu w wyższej wysokości według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55) zawsze wtedy, gdy wynik obliczenia wysokości należnej mu emerytury według dotychczasowych zasad (na podstawie art. 27 w związku z art. 53) jest niższy od obliczonej według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55), jeżeli wniosek o przyznanie tej konkretnej emerytury (z art. 27 ustawy) ubezpieczony złożył po dniu po 31 grudnia 2008 r. Za obliczenie, bowiem prawidłowej wysokości należnego świadczenia odpowiada organ rentowy, który jest zobligowany do jego wyliczenia w wysokości zgodnej z prawem, bez względu na wniosek lub wybór ubezpieczonego, co do metody obliczenia wysokości świadczenia.

Wątpliwości w zakresie wykładni przepisu art. 55 ustawy i możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy w sytuacji ubezpieczonego, który nabył już prawo do emerytury w sposób klarowny ostatecznie wyjaśnił Sąd

Najwyższy w wyroku z dnia 18 września 2014r. I UK 27/14 (lex 1537287). Za nietrafną zdaniem Sądu Najwyższego należy uznać konstatację, że osobom wskazanym w art. 55 ustawy i spełniającym przewidziane w tym przepisie warunki, może być przyznana emerytura obliczona w sposób określony w art. 26 ustawy. Nie można w takim wypadku mówić o złożeniu kolejnego wniosku emerytalnego o przyznanie "emerytury po emeryturze". W art. 55 chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w tym przepisie. Wyraźnie stanowi się w nim o możliwości obliczenia emerytury na podstawie art. 26, czyli - wnioskując z treści przepisu - emerytury przyznanej na wniosek, po spełnieniu warunków określonych w art. 27 ustawy. Nie chodzi też o osoby, które wstrzymywały się z pobieraniem należnej emerytury.

W świetle powyższego stanowiska okoliczność, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczona pobierała już świadczenie emerytalne, nie ma znaczenia dla możliwości obliczenia jej emerytury na zasadach wynikających z art. 55 ustawy.

Sąd Najwyższy bowiem podkreślił, iż zasadnicze znaczenie dla zastosowania art. 55 ustawy ma utrzymywanie przez osobę w nim określoną statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy), oraz to, że status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 u.s.u.s.).

W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie.

Podzielając powyższą wykładnię Sądu Najwyższego stwierdzić należało, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31.12.1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. ma prawo do jej obliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy niezależnie od tego, czy nabył wcześniej emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i czy pobierał emeryturę

obliczoną na dotychczasowych zasadach już po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Przyjmując zatem, że odwołującej co do zasady przysługuje prawo do obliczenia świadczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy, Sąd zwrócił się do organu rentowego o hipotetyczne wyliczenie wysokości należnej jej emerytury według nowych zasadach (na dzień złożenia przez ubezpieczoną wniosku o takie obliczenie wysokości emerytury). Jak podał ZUS, hipotetyczna wysokość emerytury ubezpieczonej, obliczona na podstawie art. 26 w

związku z art. 55 ustawy z dnia 17grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, wyniosłaby 2669,84 zł, zaś hipotetyczna emerytura po waloryzacji od 1 marca 2015 r. wyniosłaby 2705,84 zł (pismo k. 29 a.s.).

Na rozprawie w dniu 9 września 2015 r. wnioskodawczyni podniosła, że emerytura obliczona w trybie art. 55 byłaby wyższa niż ta, którą obecnie pobiera (zeznania wnioskodawczyni k. 31v a.s). Emerytura wyliczona według nowych zasad okazała się w przypadku odwołującej świadczeniem korzystniejszym.

W takim stanie faktycznym i prawnym, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił J. W. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o Emeryturach i Rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres od dnia 1 maja 2014 roku.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wyżej wymienionych przepisów oraz treści art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.